

сільськогосподарських тварин «Корівка». За цією програмою на страхування приймається велика рогата худоба віком від 6 місяців до 15 років за категорією вгодованості не нижче середньої (корови – телиці, нетелі), що належить громадянам.

Будь-які удосконалення кредитного механізму в м'ясопродуктовому підкомплексі не забезпечать позитивних результатів, якщо не вирішити проблему підвищення дохідності виробників продукції. Основним завданням фінансового оздоровлення досліджуваної галузі є відновлення платоспроможності товаровиробників, що забезпечить для виробників звільнення від арешту (блокування) рахунків у банку, припинення нарахування пені і штрафів по боргах, які утворилися. У сукупності це забезпечить доступність кредитних ресурсів і можливість здійснення товаровиробниками нормальної виробничо-господарської діяльності, а для кредиторів – поступове, гарантоване повернення боргів.

УДК 338.43.02(477):338.242/.246

ВИХОР М.В., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Необхідність розробки механізму ефективної реалізації аграрної реформи в Україні є, на думку багатьох фахівців, одним із ключових завдань вітчизняної економічної науки і практики. Основний зміст аграрної реформи викладений у ряді законодавчих і нормативних актів України, починаючи від Постанови Верховної Ради УРСР від 18 січня 1990 року «Про земельну реформу», закінчуючи Законом України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року та «Державною цільовою програмою розвитку українського села на період до 2015 року». Цими документами визначена голова мета аграрної реформи суть якої полягає у забезпеченні життєздатності сільськогосподарського виробництва, його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринку, гарантуванні продовольчої безпеки, збереженні селянства як носія української ідентичності, культури і духовності.

Але реальна практика реалізації аграрної реформи свідчить, що її результати часто далекі від задекларованої мети. Наприклад, метою розпаювання і приватизації земель сільськогосподарського призначення було зробити селянина ефективним власником. Насправді відбулося фактичне відчуження селянина від землі і концентрація її через оренду в руках великих агрохолдингів, які не несуть ніякої відповідальності за нещадну експлуатацію землі ні перед власниками, ні перед державою. Більше того, очікуване зняття мораторію на купівлю-продажу землі приведе до монополізації власності на неї в руках тих же агрохолдингів або структур, які за ними стоять. А це вже пряма загроза продовольчій і національній безпеці, збереженню українського селянства, що повністю суперечить меті аграрної реформи.

Однією із причин невідповідності між цілями аграрної реформи і фактичними результатами є, на наш погляд, відсутність у державі ефективних інституційних

механізмів її реалізації. Наприклад, більшість законодавчих і підзаконних актів, які стосуються реформи, носять декларативний характер, через те що не підкріплені фінансово і організаційно. Фактично відсутня державна філософія і стратегія збереження землі як безцінного ресурсу, втрата якого загрожує не лише продовольчій безпеці, а й державності як такій. Наслідком цього є не контрольовані процеси зміни власності, виведення земель із сільськогосподарського обігу, порушення структури сівозмін, гіпертрофоване збільшення питомої ваги таких культур як сонях, кукурудза, ріпак, які виснажують землю і значно знижують її родючість.

Очевидно що за розумінням цих проблем з реалізації аграрної реформи повинні слідувати конкретні кроки держави, спрямовані на формування та підтримку ефективних інституційних механізмів з їх вирішення. В іншому випадку Україну очікують великі економічні і соціально-політичні втрати, які можуть мати незворотній характер.

УДК 339.54:65.012.8(477)

АРБУЗОВА Т.В., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

Економічна безпека держави – це стан економіки, що дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз і передбачає заходи уряду, спрямовані на захист національних інтересів. Зовнішньоекономічна діяльність є одним із найвагоміших чинників ефективного соціального і економічного розвитку країни в зв'язку із зростанням можливостей національної економіки за рахунок розширення обсягів використовуваних зарубіжних ресурсів, ринків збуту вітчизняних товарів, участі в міжнародній торгівлі конкурентоспроможними перспективними товарами та послугами. Зовнішньоекономічна безпека є складовою загальної економічної безпеки держави.

Рівень економічної безпеки держави формується під впливом двох чинників – об'єктивних оцінок світового ринку, стану конкурентоспроможності національної економіки країни та протекціоністських заходів національних урядів.

Домінування металургійної продукції в загальному обсязі товарного експорту України свідчить про загрози економічній безпеці, оскільки техніко-технологічна відсталість вітчизняної металургії спричинює неконкурентно високу собівартість та недостатню якість продукції.

Створює ризики для економічної безпеки держави зростання зовнішньої державної заборгованості України, інтенсивна інтервенція іноземних товарів у галузеві ринки нашої країни, у вітчизняну банківську сферу. Імпортозаміщення товарів національного виробництва, у тому числі високотехнологічних товарів, потребує формування державної комплексної програми забезпечення економічної безпеки.